

T. C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara Girişimi

Turkey
Discover
the potential

Ankara Girişimi

A. Arka Plan, Gerekçe ve Esaslar

Ankara Girişimi, 2016 ile 2019 yılları arasındaki süreyi kapsayacak şekilde Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi'nin (BMÇMS) uygulanmasını güçlendirmek amacıyla başlatılmıştır. Bu girişim, Türkiye'nin arazi yönetimine ilişkin geçmiş tecrübesine dayanan ve uygulamalarından çıkarılan dersleri dikkate alarak küresel kalkınma gündemine katkı sağlayacaktır.

Çölleşme/arazi bozulumu ve kuraklıkla mücadele (ÇABUK) çalışmaları; yerel, bölgesel ve küresel düzeyde faaliyetleri teşvik eden, Rio Sözleşmeleri ile diğer küresel süreçlerin (Sürdürülebilir Kalkınma Küresel Hedefleri (SKH) vb.) hedef ve taahhütlerini müştereken destekleyen bir yaklaşım gerektirmektedir.

SKH'ler kapsamında ve 2030 yılı itibarıyla arazi bozulmasının dengelenmesi hedefine ulaşılması taahhüdüyle, Sözleşme'nin kapasitesinin, Tarafların sahadaki uygulamalarını desteklemek maksadıyla hızlı bir şekilde artırılması gerekecektir. Bunun maksadı, arazi bozulmasına sebep olan faaliyetleri yavaşlatmak ve bozulan arazinin rehabilitasyon sürecinin hızlanmasına uygulamaya dönük olarak destek sunmaktır. Türkiye, bu konuda başarıya ulaşılması için, Sözleşme kapsamında yapılacak çalışmalar için belirli bir ölçekte plan yapabilme kabiliyeti ile teknik çözümler sunulmasının yanı sıra konunun temelinde yatan toplumsal, ekonomik ve çevresel etkenlerin de anlaşılmasının gerekli olduğunu öne sürmektedir.

B. Türk Uzmanlığı ve Tecrübesi

Genel itibarıyla kurak ve yarı kurak bir ülke olarak nitelenen Türkiye, özellikle kuraklığa maruz kalan alanlarda arazi yönetimi konusunda lider bir vafa ulaşmıştır. Türkiye, genellikle havza ölçeğinde planlanan ulusal faaliyetler vasıtasıyla, çeşitlilik arz eden karasal ekosistemlerini rehabilite etmek maksadıyla büyük ölçekli yatırımlar yapmıştır. Bu faaliyetlerde,

Türkiye, özellikle Afrika'da, sivil toplumun ve yerel düzeydeki yetkililerin eğitimine ve becerilerinin geliştirilmesine yatırım yaparak kapasite geliştirme açısından lider bir ülke konumuna erişmiştir.

yerel halkın katılımını ve kapasitesini güçlendiren entegre ve katılımcı bir yaklaşım sayesinde başarılı olunmuştur. Arazi yönetimi, Sürdürülebilir Arazi Yönetimi (SAY) uygulamalarının yaygın şekilde icra edilebilmesini teminen gerekli koşullar ile yasal çerçevenin çizilmesi doğrultusunda değişikliğe uğramıştır. Türkiye, özellikle Afrika'da, sivil toplumun ve yerel düzeydeki yetkililerin eğitime ve becerilerinin geliştirilmesine yatırım yaparak kapasite geliştirme açısından lider bir ülke konumuna erişmiştir. Ankara Girişimi, Arazi Bozulunun Dengelenmesi (LDN) hedefine ulaşılması için uygulamaya dayalı destek sağlanmasına yönelik olarak anılan türdeki becerileri, uzmanlıkları ve tecrübeleri bir ileri safhaya taşıyacaktır.

C. Ankara Girişiminin Amacı

Ankara Girişiminin amacı, BMÇMS'nin araç ve pratiklerini kullanarak, arazi bozulunun dengelenmesine yardımcı olmaktır.

D. Ankara Girişiminin Hedefleri

Türkiye, tecrübesi ve uzmanlığının artı değer katabileceği üç alan (sosyo-ekonomik, kurumsal ve politik) tespit etmiştir.

- 1) **Uygulamayı etkileyen kilit öneme sahip sosyo-ekonomik etkenleri ele almak ve kişileri karar alma sürecinin merkezine konumlandırmak.**
 - a. ÇABUK (Çölleşme, Arazi Bozulumu ve Kuraklık) göç ve sosyal istikrarsızlık arasındaki bağlantının anlaşılması;
 - b. Arazi kullanım ve mülkiyet haklarının güçlendirilmesi;
 - c. Paydaşların katılımını desteklemek için kapasitenin geliştirilmesi.

- 2) **Kurumsal düzenlemeleri etkinleştirmek**
 - a. Kesişen hususları ele alırken bütüncül yaklaşımların teşvik edilmesi;
 - b. Sözleşmenin tarafları arasında bölgesel düzeyde iş birliğinin teşvik edilmesi;
- 3) **Kuraklık tehdidinde açık ülkelerde entegre arazi kullanım planlamasının desteklenmesiyle politika geliştirme süreçlerini güçlendirmek.**

E. Ankara Girişiminin Bileşenleri

1. Sosyo-ekonomik Etkenler

Çölleşme/arazi bozulumu ve kuraklıkla mücadele (ÇABUK) çabaları insan merkezli olmalıdır. Bu kapsamda arazi kullanıcılarının haklarını güçlendirerek ve tüm paydaşları etkin bir şekilde sürece dâhil ederek insan refahının artırılmasına yönelik faaliyetlere öncelik verilecektir.

1.a ÇABUK, insan refahını olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Yoksulluğun azaltılması, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin önemli bir maddesi olmakla birlikte ÇABUK'ta yoksulluğa neden olan başlıca etmenler arasında sayılabilir. ÇABUK, aynı zamanda tarımsal üretimin ve ekonomik fırsatların azalmasına da neden olur. Yoksulluk, gıda güvensizliği ve çevresel krizler de dış göçe ve sosyal istikrarsızlığa neden olmaktadır. Sürdürülebilir Arazi Yönetimi (SAY) uygulamalarının hayata geçirilmesi, ÇABUK etkilerini hafifletmeye, yoksulluğu azaltmaya, insanların refahını ve geçim kaynaklarını artırmaya yardımcı olabilir. Bu da toplumların istikrarını sağlarken dış göç baskılarını azaltacaktır.

- *Ankara Girişimi kapsamında Türkiye, sorunları ele almak için, ÇABUK ile sosyal istikrarsızlık ve göç arasındaki bağı ve pilot faaliyetleri ortaya koyan çalışmaları destekleyecektir.*
- *Türkiye sorunların ele alınması için arazi temelli faaliyetlere öncülük edecektir.*

Arazi kullanıcılarının haklarını güçlendirerek ve tüm paydaşları etkin bir şekilde sürece dâhil ederek insan refahının artırılmasına yönelik faaliyetlere öncelik verilecektir.

1.b SAY hususunda hak temelli yaklaşım: arazi kaynaklarının – toprak, su ve biyo-çeşitliliğin – doğru şekilde korunması ve Arazi Bozulunun Dengelenmesi (LDN) hedefine ulaşılması için gereklidir. Hâlihazırda, yaklaşık 1.2 milyar kişi araziye erişimi veya resmî mülkiyet hakkı olmaksızın yaşamaktadır. Yerel topluluklar araziye güvenli erişim veya mülkiyet hakkına sahip olduklarında; araziye yatırım yapmaya, kaynakları daha etkin kullanmaya ve araziye sürdürülebilir biçimde yönetmeye daha kolay bir şekilde teşvik edilebilirler. LDN hedefine erişilmesine yönelik taahhütte bulunan ülkeler, miras hakkı dâhil olmak üzere, özellikle kadınları, yoksulları ve korunmasız durumdakileri göz önünde bulundurarak, uygun mevzuat ve kuruluşlar vasıtasıyla arazi hakları ve mülkiyet hakkı güvenliğinin artırılması ve korunması konusunda tedbirler alabilirler. Bu türden mekanizmalar, özel sektörün yatırımlarını da teşvik etmeye hizmet edebilir.

LDN'i gerçekleştirmek ve Sözleşmenin tam olarak uygulanmasını sağlamak için tüm paydaşların [yerel halktan, topluluklardan ve özel sektör temsilcilerinden] etkin bir şekilde katılımı gereklidir.

- *Ankara Girişimi kapsamında Türkiye, Arazi Bozulmasının Dengelenmesine (LDN) yönelik ilerlemede bulunmak ve SAY faaliyetlerinin anlaşılmasını teşvik etmek için, özellikle kadınlar ve en korunmasız kesimler için mülkiyet ve kaynak haklarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalarda bulunan ülkelere yardımda bulunan faaliyetleri destekleyecektir.*
- *Türkiye aynı zamanda belirli bir grup ülkeyi, arazi mülkiyet haklarının ve kaynak haklarının Arazi Bozulmasının Dengelenmesine (LDN) ilişkin uygulama süreçlerine dâhil etme konusunda da destekleyecektir.*

1.c LDN'i gerçekleştirmek ve Sözleşmenin tam olarak uygulanmasını sağlamak için tüm paydaşların [yerel halktan, topluluklardan ve özel sektör temsilcilerinden] etkin bir şekilde katılımı gereklidir. Hâlihazırda, kilit öneme sahip farklı sektörlerin, sivil toplum kuruluşlarının, yerel düzeydeki yetkililerin ve özel sektörün katılımı ve sürece dâhli, bu konularda farkındalığın oluşmaması ve kapasite eksikliği dolayısıyla sınırlı seviyededir.

- *Ankara Girişimi kapsamında, Türkiye, yerel düzeydeki kuruluşlar ve paydaşların kapasite gelişimini destekleyecektir;*
- *Türkiye; yerel, ulusal ve küresel süreçlere çiftçilerin öncülük ettiği birlikler ile sivil toplumun ve özel sektörün katılımını teşvik edecektir;*

- Türkiye, gelecek Taraflar Konferansı müzakereleri yararına, bir Yerel Yönetimler Forumunun toplanmasına destek olacaktır.
- Türkiye, özel sektörün dâhil edilmesine yönelik çalışmalara destek verecektir; böylelikle, iş dünyası kendi tedarik zincirleri içerisinde olumlu bir net etkiye sahip olabilecektir.

2. Kurumsal Düzenlemeler

Sektörler, süreçler, disiplinler ve sınırlar arası iş birliği, Arazi Bozululumunun Dengelenmesi (LDN) hedeflerine ulaşılmasını ve BMÇMS'nin uygulanmasını kolaylaştıracak ve hızlandıracaktır.

2.a Birçok küresel öncelikli ve birbiriyle kesişen gündem, sağlıklı ve verimli arazi olgusundan fayda sağlayacaktır. Biyolojik çeşitliliğin korunması ve iklim değişikliğinin etkilerinin hafifletilmesi ile iklim değişikliğine uyumu da dikkate alan bütüncül yaklaşımlar ve ürünler uygulanabilir olmalı ve teşvik edilmelidir. Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve Arazi Bozululumunun Dengelenmesi (LDN), diğer Rio sözleşmeleri ile örtüşen hedeflere hizmet edecek şekilde planlanabilir.

- Ankara Girişimi kapsamında, Türkiye, sinerji yaratmak için diğer Sözleşme süreçleri ile birlikte, müşterek çaba ve yaklaşımlar geliştirmek için yapılacak çalışmaları destekleyecektir.

2.b Bununla birlikte, doğal ekosistemler ulusal sınırlarda sonlanmamaktadır. Benzer tecrübeler yaşayan ülkeler arasında en iyi uygulamaların paylaşılması vasıtasıyla Sözleşmenin uygulanmasının bölgesel ve alt bölgesel düzeyde güçlendirilmesi olanağı mevcuttur. Arazi kullanımı değişimini, bölgesel fırsata dönüştürmeyi amaçlamalıyız.

- Ankara Girişimi kapsamında Türkiye, bölgesel ve alt bölgesel ölçekte, arazi kullanımı değişimi ve arazi kullanımı dinamiklerini mümkün olan en iyi şekilde anlamak amacıyla iş birliği ve bilgi alışverişini teşvik edecektir;
- Türkiye, sınır ötesi öğrenmeyi destekleyecek bölgesel ve alt bölgesel düzeyde pilot projeler geliştirecektir;
- Türkiye, farklı ülke koşullarına uyum sağlamış en iyi uygulamaların yaygınlaştırılmasını destekleyecektir.

3. Kuraklığa Karşı Direnç için Bütüncül Politika ve Planlama

Arazi bozulumu ve iklim değişikliğinin bir sonucu olarak kuraklık, daha yoğun ve daha sık görülen bir olgu hâline gelmiştir. Arazi bozulumu toprağın su depolama kapasitesini azaltmaktadır ve bu durum, şiddetli yağışlardan sonra sel ve toprak kaymaları ya da kuraklık gibi felaketler karşısında toplulukların direncini azaltmaktadır. Arazi ve su kaynakları yönetimi, eş güdüm içinde uygun bir düzeyde yapılmalıdır.

Erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi ve arazi kullanımının planlanması ile peyzaj veya havza düzeyinde dengelenmesi, Arazi Bozulumunun Dengelenmesi (LDN) hedefine ulaşılmasına katkıda bulunabilir.

- Ankara Girişimi kapsamında Türkiye, (eğitim vb. yoluyla) en hassas ülkelerde kuraklık erken uyarı sistemleri kurulması ve geliştirilmesine yönelik çalışmaları destekleyecektir.
- Türkiye, iyileştirilen arazi yönetiminin kuraklık direncinin artmasına yardımcı olabileceği durumlar için ileride ortaya çıkabilecek kuraklık bölgelerini ve kuraklığa maruz alanları belirlemek maksadıyla erken uyarı sisteminin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.
- Türkiye, bir kuraklık esnasında suyun kullanılabilir ve elverişli olma durumunu iyileştirecek (su hasadı vb.) uygulanabilir SAY tekniklerinin geçerli olduğu havza düzeyinde (kapasite artırımı) arazi kullanımının ve arazi kullanım değişikliğinin planlanmasına ilişkin çabaları destekleyecektir.

Türkiye, bir kuraklık esnasında suyun kullanılabilir ve elverişli olma durumunu iyileştirecek (su hasadı vb.) uygulanabilir SAY tekniklerinin geçerli olduğu havza düzeyinde (kapasite artırımı) arazi kullanımının ve arazi kullanım değişikliğinin planlanmasına ilişkin çabaları destekleyecektir.

F. Türkiye'nin UNCCD'ye Desteği

Türkiye, 4 yıllık dönem için 5 milyon Amerikan Dolarını taahhüt edecektir. Bu fonun %50'si, bu belgede belirtilen politikalarla ilgili faaliyetleri desteklemek için Sekreteryaya sunulacaktır. Fonun kalan kısmı, yerel seviyedeki uygulamayı desteklemek için GM'ye sunulacaktır. Bu destek paketin bütçesi dahilinde Türkiye, 4 yıllık süre için, biri UNCCD Sekreteryasında, diğeri GM'da olmak üzere 2 personeli geçici olarak görevlendirecektir. Bu personeller, Almanya, Bonn'da görevli olacaklardır.

G. Raporlama

Türkiye, 2019 yılında COP14'de yukarıda belirtilen faaliyetlerin uygulanmasıyla ilgili bir rapor sunacaktır.

www.cem.gov.tr